

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Ordinului ministrului justiției cu privire la
stabilirea tipurilor de instituții penitenciare, sectoarelor de detenție din cadrul
acestora și a capacității de cazare pentru fiecare instituție penitenciară

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul *Ordinului ministrului justiției cu privire la stabilirea tipurilor de instituții penitenciare, sectoarelor de detenție din cadrul acestora și a capacității de cazare pentru fiecare instituție penitenciară*, a fost elaborat de către Ministerul Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Asigurarea desfășurării activității sistemului administrației penitenciare în temeiul și pentru executarea legii, în conformitate cu principiul legalității, al respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, al imparțialității și nediscriminării, reprezintă unul dintre principiile vitale necesare pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor și implementarea politicii statului în domeniul punerii în executare a pedepselor penale privative de libertate, a măsurii preventive sub forma arestului preventiv, a sancțiunii arestului contravențional, precum și a măsurilor de siguranță aplicate persoanelor private de libertate de către sistemul administrației penitenciare.

La etapa actuală, la pronunțarea sentinței, în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (1) pct. 9 din *Codul de procedură penală nr. 122/2003*, instanța decide printre altele și în privința tipului penitenciarului în care urmează persoana condamnată la privațiune de libertate să execute pedeapsa. Corespunzător, conform art. 72 *Cod penal nr. 985/2002* instanța de judecată stabilește categoria penitenciarului în funcție de gravitatea infracțiunii comise.

Condițiile și particularitățile fiecărui tip de penitenciar sunt reglementate în Cartea a doua, Titlul V, Capitolul XXII, secțiunea a 6-a a *Codului de executare nr. 443/2004*.

La fel, conform 308 alin. (8) lit. j) din *Codul de procedură penală nr. 122/2003*, în mandatul de arestare preventivă sau, după caz, de prelungire a termenului arestării preventive se indică locul unde urmează să fie deținut învinuitul sau inculpatul arestat preventiv.

Potrivit art. 224 din *Codul de executare nr. 443/2004*, „numărul maxim de condamnați admis pentru deținere în penitenciar în regimuri separate se stabilește de către ministrul justiției. La luarea deciziei, se ține seama de condițiile de menținere a regimului existente în penitenciar.” De asemenea, în conformitate cu art. 11 alin. (6) din *Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare*, crearea și lichidarea sectoarelor distincte de detenție, prevăzute la alin. (5) idem, se aprobă de către ministrul justiției.

Actualmente, tipurile de instituții penitenciare, sectoarele de detenție create în cadrul acestora și capacitatea de cazare pentru fiecare instituție în parte este stabilită prin *Ordinul ministrului justiției nr. 150/2022 privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenție create în cadrul acestora și a capacității de deținere pentru fiecare instituție* (în continuare - Ordinului ministrului justiției nr. 150/2022).

În procesul de implementare a *Ordinului ministrului justiției nr. 150/2022*, au fost constatate curențe în partea ce vizează condamnării (condamnatele) care fac parte din categoria persoanelor care în virtutea funcțiilor ocupate anterior, pot fi amenințați cu răzbunarea. În prezent, având în vedere necesitatea deținerii lor separate de restul persoanelor condamnate (a se vedea art. 205 alin. (1) lit. h) din Codul de executare), sector specializat pentru respectiva categorie de persoane a fost creat doar în Penitenciarul nr. 2-Lipcani. Această circumstanță a creat o interdicție de a fi dispus transferul execuțional al condamnaților plasați în regim inițial în calitate de sancțiune disciplinară în altă instituție penitenciară, pe motiv că Penitenciarul nr. 2 - Lipcani nu are condiții pentru deținerea lor în regim inițial. Astfel, sancțiunea aplicată nu poate fi efectiv pusă în executare, ceea ce creează sentimentul de impunitate pentru respectiva categorie de persoane.

O altă curență constatată este faptul că în Penitenciarul nr. 7 – Rusca, penitenciar destinat condamnatelor de sex feminin, nu este creat un astfel de sector pentru persoanele care, în virtutea funcțiilor ocupate anterior, pot fi amenințați cu răzbunarea.

De asemenea, în partea ce vizează Penitenciarul nr.17 - Rezina, în textul ordinului nu era indicat că această instituție este destinată pentru detenția condamnaților majori de sex masculin și nu este creat un sector pentru detenția persoanelor condamnate la detențiunea pe viață, care, în virtutea funcțiilor ocupate anterior, pot fi amenințați cu răzbunarea.

La fel, se impune necesitatea revizuirii capacității maxime de cazare în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău (cu statut de izolator de urmărire penală), reieșind din standardul național de 4 m², reglementat la art. 225 alin. (4) din *Codul de executare nr. 443/2004, ceea ce corespunde unui număr de 570 locuri*

Prin urmare, ținând cont de faptul că amendamentele propuse modifică substanțial textul *Ordinului ministrului justiției nr. 150/2022*, pentru a nu crea incertitudini la aplicarea în practică de către instituțiile din subordine a actului administrativ, se propune expunerea ordinului într-o nouă redacție, fapt ce determină abrogarea *Ordinului ministrului justiției nr. 150/2022*.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Elementele de noutate ale proiectului de act normativ pot fi rezumate în felul următor:

- În penitenciarul nr. 5 – Cahul a două sectoare (de tip închis și semiînchis) pentru detenția condamnaților majori de sex masculin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior, pot fi amenințați cu răzbunarea;

- În penitenciarul nr. 7 – Rusca a două sectoare (de tip închis și semiînchis) pentru detenția condamnaților majori de sex feminin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior, pot fi amenințați cu răzbunarea;

- În penitenciarul nr. 11 – Bălți a două sectoare (de tip închis și semiînchis) pentru detenția condamnaților majori de sex masculin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior, pot fi amenințați cu răzbunarea;

- În penitenciarul nr. 17 – Rezina a unui sector de tip închis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin, condamnați la detențiune pe viață, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior, pot fi amenințați cu răzbunarea.

De asemenea, pentru a fi clar ce gen de condamnați pot fi cazați în Penitenciarul nr. 17 – Rezina, subpct. 16) după cuvintele „penitenciar de tip închis” se completează cu textul „pentru detenția condamnaților majori de sex masculin.

Totodată, în temeiul art. 225 alin. (4) din *Codul de executare nr. 443/2004* care prevede că „norma de spațiu locativ stabilit pentru un condamnat nu poate fi mai mică de 4 m²”, este necesar de a modifica subpct. 13) și de a stabili că capacitatea totală a penitenciarul nr. 13 – Chișinău constă în 570 locuri.

În rest, reglementările actuale se transpun în noul act normativ.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prezentului proiect nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

În urma aprobării proiectului de ordin, Administrația Națională a Penitenciarelor va aduce actele sale interne în concordanță cu prevederile acestuia.

În baza limitei maxime de condamnați admiși pentru cazare în penitenciare, aprobate prin prezentul proiect, Administrația Națională a Penitenciarelor va stabili capacitatea de cazare pentru *fiecare sector de detenție* din instituțiile penitenciare.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative* rubrica *Registrul proiectelor de acte normative* și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

Ministru

Sergiu LITVINENCO